

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

Sprawozdanie z wykonania budżetu Związku w 2020 roku

Wprowadzenie

Począwszy od roku 2013 roku finanse Związku są w przeważającej części oparte na środkach pozyskiwanych z różnych programów, a nie ze składek członkowskich. Realizowane projekty mają różny harmonogram przekazywania dotacji oraz odmienne zasady rozliczania. W najbardziej niekorzystnym układzie ma miejsce refinansowanie „z dołu”, co w ubiegłych latach spowodowało konieczność korzystania z kredytu. Kredyt może też być konieczny do finansowania Związku w I kwartale każdego roku, ponieważ termin płatności składek członkowskich upływa 31 marca. Jednak kontynuacja działań oszczędnościowych, możliwych zwłaszcza dzięki realizowanym projektom, a także skutki pandemii (mniejsze koszty delegacji i spotkań, praca on-line) spowodowały zmianę sytuacji: w 2020 r. nie było potrzeby korzystania z kredytu.

Największy wpływ na finanse Związku mają kolejne **projekty norweskie**. Wysoka ocena ich realizacji powoduje, że trzeci raz z rzędu jesteśmy beneficjentem projektu predefiniowanego (z góry wpisanego do programu międzyrządowego przez stronę norweską, oczywiście przy akceptacji strony polskiej).

Przychody Związku, osiągnięte w roku 2020 były o ponad 12 mln wyższe od roku poprzedniego oraz ponad trzykrotnie większe niż w poprzednich latach: **dzięki projektowi norweskiemu przekroczyły 35 mln zł.**

Dochody ze składek członkowskich (nasze „**dochody własne**”), w tym składki opłacone na poczet 2021 roku, wzrosły o blisko 5% i przekroczyły kwotę 4,9 mln zł., **stanowiąc** w ub.r. tylko 14% przychodów.

Dynamika tego wskaźnika jest następująca:

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Udział składek (%)	49	42	45	38	42	35	38	50	51	42	40	20	14

Dzięki realizowanym projektom pozyskane z różnych źródeł w roku 2020 **dotacje stanowiły ponad 63% środków, z których finansujemy funkcjonowanie Związku, a wraz z dotacjami pozyskanymi zaliczkowo w roku 2019 (pozostałość na rachunkach bankowych i należności z rozliczeń projektów) to ponad 85% przychodów 2020 roku.**

Budżet jest w ten sposób z jednej strony mniej autonomiczny, z drugiej jednak pozwala znacząco poszerzyć zakres działalności Związku oraz sfinansować część kosztów ogólnych (w tym płac pracowników Biura) i administracyjnych w ramach realizowanych projektów.

Wszystkie projekty są programowane dla miast i realizowane wspólnie z miastami.

Trzeba zaznaczyć, że odmienne zasady rozliczania projektów utrudniają planowanie budżetu, a nawet dokonywanie korekt w ciągu roku. Zarząd, który otrzymywał co kwartał informację o bieżącym wykonaniu budżetu, nie korygował w omawianym okresie budżetu mimo posiadanych upoważnień, by zmiany w sytuacji w ciągu roku były odnoszone do pierwotnego planu. Wykonanie budżetu przedstawione jest w tabeli zamieszczonej na końcu sprawozdania.

Przychody

Plan przychodów Związku na rok 2020 zakładał, że wyniosą one **34,3 mln zł**, z czego **4,9 mln** miało pochodzić ze składek członkowskich, **21,3 mln zł** - z dotacji na realizowane projekty, a **8,1 mln** z innych źródeł, z których największym jest pozostałość z 2019 roku na subkontach projektowych.

Łącznie przychody budżetu ZMP wyniosły w 2020 roku **35,5 mln zł**.

Wykonanie planu przychodów wyniosło 103,4% przyjętego planu pierwotnego.

Składki członkowskie zostały opłacone przez wszystkie miasta, z wyłączeniem miejscowości Ostrów Mazowiecka. Po raz kolejny **nie ma żadnych zaległości** ze strony miast, z wyjątkiem wspomnianej wyżej, w kwocie 7,8 tys. zł. Ta regularność w opłacaniu składek utrzymuje się od lat (od 2000 roku zaległość nigdy nie przekroczyła 1%).

Różnice pomiędzy przyjętym planem a ostatecznym wykonaniem przychodów wystąpiły w czterech pozycjach. Zostały one wykonane:

- w pozycji „Składki członkowskie określone Statutem” - **99,23 %**;
- w pozycji „Dotacje, granty” - w **105,20 %**;
- w pozycji „Wpływy za udział w konferencjach, ZO, komisjach oraz inne przychody” - w **85,9 %**;
- w pozycji „Przychody finansowe” - w **1969,7 %** (w wyniku różnic kursowych). Środki na subkontach projektowych są nieoprocentowane.

Środki oznaczone jako „Dotacje, granty” są przeznaczone wyłącznie na konkretne projekty. Część z nich wpływa w formie zaliczek na subkonta projektów i nie mogą one być wydatkowane na inne działania (stąd znaczna pozostałość na kontach bankowych w rozliczeniu 2020 roku).

Koszty

Plan kosztów na rok 2020 zakładał ich wykonanie na poziomie **28,5 mln zł**. Ostatecznie wydatkowane koszty funkcjonowania Związku w ub. r. wyniosły **26,0 mln zł (91,3% planu)**. W relacji do faktycznie uzyskanych przychodów wydatki wyniosły 73,4%.

Bezpośrednie koszty wykonania zadań statutowych wyniosły **23.637 tys. zł** (91,9% planu), a **koszty obsługi** wykonania zadań statutowych – **2.384 tys. zł** (85,8 % planu).

Koszty obsługi funkcjonowania Związku wyniosły więc **9,2%** (w roku ubiegłym 15,6%, a w poprzednich latach 30-39%) **ogółu wydatków**, w tym **koszty osobowe** wraz z nagrodami i pochodnymi (1.673 tys. zł) – **6,4% wszystkich kosztów**. Plan kosztów osobowych wykonano w 77,3%. Refundacja kosztów osobowych pracowników Biura z projektów w 2020 r. wyniosła **2.337 tys.** (w ubiegłym roku 1.718 tys., a w poprzednich latach 440-740 tys. zł). Dynamikę udziału kosztów obsługi przedstawia poniższa tabela (różnice w kolejnych latach wynikają z różnego poziomu dofinansowania projektów z dotacji):

Rok	2008	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koszty obsługi (%)	31,0	28,0	25,2	31,4	23,3	28,5	29,9	38,9	29,7	32,3	15,6	9,2
Koszty osobowe (%)	21,5	19,1	17,7	22,7	16,8	20,4	24,1	29,8	22,9	25,4	11,9	6,4
Refundacja płac (tys. zł)	bd	bd	bd	529	711	719	443	598	737	684	1.718	2.337

Trzeba podkreślić, że większość „kosztów obsługi wykonania zadań statutowych” w naszym planie kont to - w rozumieniu przepisów - także koszty realizacji tych zadań (w tym płace, materiały itp.). Faktyczne koszty **administracyjno-biurowe** to **928,2 tys. zł (3,6% wszystkich kosztów)** i kształtują się następująco:

- 386,8 tys. zł - płace z pochodnymi (księgowość, kadry, sekretariat, obsługa techniczna),
- 275,6 tys. zł - czynsz za lokal Biura i zakup wyposażenia,
- 59,0 tys. zł - materiały i energia,
- 39,3 tys. zł - usługi pocztowe i telekomunikacyjne,
- 167,5 tys. zł - pozostałe usługi (leasing samochodu, serwisy, internet itp.).

Oczywiście jest to podział umowny: zdecydowana większość tych wydatków **jest związana bezpośrednio z realizacją zadań statutowych**.

W zestawieniu kosztów **wyjaśnienia wymagają** następujące **pozycje**:

a) **Składka CEMR** za lata 2017-2018 została uregulowana w 1/3. Pozostała do spłaty kwota została w części umorzona, a w części rozłożona na trzy raty, płatne w latach 2019-2021.

W roku 2020 uregulowano II ratę zobowiązania w wysokości 62.102 zł (powiększoną o różnice kursowe). Pozostałą, ostatnią część zobowiązań, po wycenie bilansowej, ujęto w wysokości 60.578 zł jako zobowiązania krótkoterminowe – z terminem spłaty do dnia 30.04.2021.

Ponadto w ub. roku dokonano płatności pierwszej transzy składki za rok 2020 w wysokości 99.996 zł. Pozostałe do zapłaty składki za rok 2020 wynoszą 200.135 zł (według wyceny na dzień 31.12.2020).

b) Koszty **konferencji i innych wydarzeń**, które wyniosły **89,3 tys. zł (59,6% planu)**, zostały poniesione m.in. na następujące działania:

Zorganizowane przez Związek we współpracy z miastami:

- Forum Rozwoju Miast – 14,2 tys. zł
- Samorządowe Forum Kapitału i Finansów – 11,0 tys. zł
- Kongres Obywatelski w Gdańsku – 10,0 tys. zł;

Dofinansowaliśmy także:

- Festiwal Kolęd i Pastorałek w Będzinie – 5,0 tys. zł,
- XVI Mistrzostwa Polski Samorządowców w Tenisie Ziemnym w Szczecinku – 3,0 tys. zł,
- Wydawnictwo (książka J. Stępnia) „SAMORZĄD WOLNOŚCI” – 12,9 tys. zł,
- Kwartalnik „Rozwój i Środowisko” – 33,2 tys. zł.

c) W 2020 r. koszty posiedzeń organów Związku wyniosły **222,1 tys.**, z tego:

- koszty posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego – 176,9 tys. zł,
- koszty posiedzeń Zarządu – 44,4 tys. zł,
- koszty posiedzeń komisji (miasta goszczące biorą część kosztów na siebie) – 0,8 tys. zł.

d) Wydatki na **ekspertyzy i opracowania oraz doradztwo prawne** zostały wykonane w **86,2%** planu, osiągając kwotę **172,5 tys. zł** (są one zlecane dla wsparcia stanowisk Związku w sprawach legislacyjnych albo w sprawach zgłaszanych przez miasta członkowskie, mających znaczenie powszechne, a nie jednostkowe). Najważniejsze z nich to:

- Opinia prawna w przedmiocie roszczeń o zapłatę dotacji na dofinansowanie bieżącej działalności oświatowej przedszkoli – 22,1 tys. zł,
- Opinia prawna dotycząca udostępnienia Poczcie Polskiej S.A. danych – 19,7 tys. zł,

- Opinia prawna dotycząca kwestii dopuszczalności i wymagań związanych z przeprowadzeniem sesji rady gminy w trybie zdalnym na podstawie obowiązujących przepisów – 17,2 tys. zł,
- Opinia prawna dotycząca odpowiedzi na pytanie, czy w świetle ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej wójt, burmistrz, prezydent miasta może pełnić funkcję członka rady nadzorczej w spółce prawa handlowego – 19,7 tys. zł,
- Sporządzenie projektu nowelizacji i uzasadnienia, ustawy w przedmiocie wdrożenia i udzielania JST wsparcia finansowego w postaci tzw. «subwencji rozwojowej», w części równoważącej brak prawa odliczenia podatku VAT z tyt. dokonanych przez JST wydatków majątkowych - 36,6 tys. zł,
- Ranking Samorządów Rzeczypospolitej – 12,3 tys. zł
- Inne usługi i doradztwo prawne – 44,9 tys. zł.

Należy dodać, że istotna część opracowań powstaje w ramach realizowanych projektów, dlatego nie są one ujęte w powyższym zestawieniu.

e) W związku z realizacją przyjętej przez Zarząd strategii budowania relacji Związku zaplanowano wydatki na ten cel w kwocie 545 tys. zł. Łączne koszty w tej pozycji w budżecie (wizerunek miast i Związku, kampanie informacyjne) zostały wykonane w kwocie **387,6tys. zł** (71,1%), z przeznaczeniem na:

- kampania „Jedno dla wszystkich, wszystkie dla jednego” (m.in. kampania w mediach internetowych i indywidualne grafiki dla miast) – 97,7 tys. zł
- film i zwiastun „Pierwsze wolne wybory” – 61,2 tys. zł,
- debata publiczna w Senacie RP w dn. 2 marca 2020r. oraz promocja i wsparcie informacyjne – 77,9 tys. zł,
- kampanie promocyjne w mediach społecznościowych – 28,4 tys. zł,
- monitorowanie mediów – 5,5 tys. zł,
- modyfikacja strony internetowej – 18,5 tys. zł,
- specjalne wydanie magazynu „Rzeczypospolita” – „Życie Regionów” z okazji obchodów Dnia Samorządu – 43,1 tys. zł,
- spoty i reklama – 12,7 tys. zł,
- materiały video – 15,7 tys. zł,
- materiały promocyjne i inne – 26,9 tys. zł

Wynik

W roku 2020 **na kontach bankowych** pozostało **9.451,7 tys. zł**, w tym 616,8 tys. zł na koncie ogólnym i w kasie. Związek nie musiał zaciągać kredytu odnawialnego.

Należności krótkoterminowe (wg bilansu) wynoszą **2.609,7 tys. zł**, w tym:

a) należności od kontrahentów – **87,0 tys. zł**, w tym:

- **82,0 tys. zł** – należność za realizację projektu URBACT w roku 2020,
- **5,0 tys. zł** – nieuiszczone opłaty bieżące.

b) należności z tytułu korekt ZUS, rozliczeń z pracownikami itp. – **13,1 tys. zł**

c) zaliczka wypłacona OECD na podstawie umowy ZMP/54/2019 z dnia 14.06.2019 r., na realizację zadań OECD w ramach projektu predefiniowanego NOR 5 – **2.509,6 tys. zł**.

Zobowiązania krótkoterminowe (wg bilansu) wyniosły na końcu roku ogółem **982,8 tys. zł**, w tym:

a) zobowiązania ZMP – 938,6 tys. zł, z czego:

- **16,2 tys. zł** – rachunki i rozliczenia bieżące z terminem płatności w styczniu 2020 r.,
- **11,8 tys. zł** – rozliczenia publiczno-prawne za grudzień, płatne w styczniu 2020 r.,
- **4,3 tys. zł** – rozliczenia z pracownikami z tytułu delegacji, zaliczek, wynagrodzeń itp.,
- **645,6 tys. zł** – zobowiązania wobec partnerów w projektach - płatne w 2020 r.,
- **200,1 tys. zł** – składka CEMR za rok 2020 (II i III rata),
- **60,6 tys. zł** – składka CEMR za rok 2017/2018 płatna w roku 2021.

c) środki Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych – **44,2 tys. zł**.

Wynik bilansowy w poszczególnych latach wynosił:

- 2012 r. – 486 508 zł
- 2013 r. + 346 632 zł
- 2014 r. + 204 619 zł
- 2015 r. + 100 164 zł
- 2016 r. – 373 469 zł
- 2017 r. – 534 806 zł
- 2018 r. – 7 374 zł
- 2019 r. + 354 786 zł
- 2020 r. + 1 088 825 zł

W projekcie budżetu na 2020 r. zaplanowano **oszczędności**, które - przy dobrym wykorzystaniu grantów - umożliwiły **przywrócenie równowagi finansowej Związku**, nawet bez wykorzystania kredytu odnawialnego, do którego zaciągnięcia Zarząd ma upoważnienie Zgromadzenia Ogólnego.

Wykonanie budżetu Związku Miast Polskich za rok 2020

Pozycja	Wykonanie 2019 r.	Plan na rok 2020	Wykonanie na dzień 31.12.2020	% wykonania
A. Przychody z działalności statutowej ogółem	23 395 126	34 315 241	35 472 689	103,37
<i>w tym:</i>				
I. Składki członkowskie określone Statutem	4 640 644	4 887 391	4 849 597	99,23
<i>składki na poczet przyszłego roku</i>	42 858		56 130	
II. Inne przychody określone Statutem	18 711 625	29 427 850	30 566 962	103,87
<i>w tym:</i>				
dotacje, granty	17 896 623	21 329 100	22 437 888	105,20
wpływy za udział w konferencjach, ZO, komisjach oraz inne przychody	53 227	50 000	42 931	85,86
przychody finansowe (odsetki bankowe, różnice kursowe)	1 053	2 000	39 393	1969,67
należności z roku ubiegłego + zaległe składki	179 685	1 630 078	1 630 078	100,00
pozostałość z ubiegłego roku na rachunku bankowym	581 036	6 416 672	6 416 672	100,00
B. Koszty ogółem	17 817 838	28 488 938	26 021 015	91,34
<i>w tym:</i>				
I. Koszty bezpośrednie wykonania zadań statutowych	15 033 251	25 710 938	23 637 065	91,93
pokrycie zobowiązań z roku ubiegłego	112 449	643 338	643 338	100,00
spłata kredytu krótkoterminowego + odsetki + różnice kursowe	1 103 903	865 000	958 247	110,78
składka CEMR	214 281	279 800	99 996	35,74
delegacje krajowe, transport, ryczałty	109 814	115 000	59 243	51,52
delegacje zagraniczne	20 440	30 000	3 212	10,71
koszty posiedzeń organów związku (ZO, Zarząd, komisje)	323 874	330 000	222 071	67,29
konferencje, szkolenia, konkursy, mistrzostwa itp.	149 954	150 000	89 328	59,55
ekspertyzy, opracowania, usługi prawne	187 061	200 000	172 469	86,23
umowy - zlecenia	42 250	20 000	16 100	80,50
koszty działalności dotowanej dotacjami/grantami	12 462 844	22 452 800	20 951 235	93,31
udział własny działalności dotowanej dotacjami/grantami	50 550	80 000	34 220	42,77
wizerunek miast i Związku, publikacje, promocja tematyki samorządowej	255 831	545 000	387 607	71,12

II. Koszty obsługi wykonania zadań statutowych	2 784 588	2 778 000	2 383 950	85,82
w tym:				
materiały i energia	55 386	60 000	58 999	98,33
usługi telekomunikacyjne i pocztowe	57 795	50 000	39 313	78,63
pozostałe usługi	181 729	200 000	167 538	83,77
wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	1 814 468	1 750 000	1 353 832	77,36
nagroda roczna oraz nagrody jubileuszowe	300 028	280 000	189 961	67,84
składka PFRON		135 000	128 898	95,48
wyposażenie biura	25 799	65 000	74 498	114,61
czynsz za lokal Biura ZMP	241 755	200 000	201 082	100,54
odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	95 141	158 000	158 669	100,42
provizje bankowe, podatki i inne opłaty	12 488	15 000	11 161	74,40
Nadwyżka przychodów na kosztami (+); nadwyżka kosztów na przychodami (-)	5 577 288	5 826 303	9 451 673	
pozostałość na rachunkach bankowych / różnica	6 416 672		9 451 673	
należności	1 630 078		2 609 669	
zobowiązania bieżące (grudzień - płatność w roku następnym)	56 140		32 281	
zobowiązania wobec partnerów (projekty)	427 866		645 571	
składka CEMR za 2020 r. (II i III rata)	103 426		200 135	
składka CEMR za 2017-2018 r. - do zapłaty w latach 2020-2021	111 807		60 578	
kredyt obrotowy odnawialny na okres 2016-2019 (debet na rachunku)	839 383		-	